Toelichting op de Verordening

Algemeen
Deze verordening geeft uitvoering aan de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: wet). Uitgangspunt van deze wet is dat er steeds wordt bekeken wat verwacht mag worden van de cliënt en zijn sociale netwerk. Als dat nodig is stelt de gemeente de cliënt in aanvulling hierop in staat gebruik te maken van een algemene voorziening of -als hekkensluiter- een maatwerkvoorziening. De voorzieningen zijn bedoeld om eraan bij te dragen dat ingezetenen ondanks een beperking mee kunnen blijven doen aan het maatschappelijk verkeer en zelfstandig kunnen functioneren.

Er moet steeds een zorgvuldige toegangsprocedure worden doorlopen. De wet en deze verordening leggen deze toegangsprocedure [in hoofdlijnen] vast. Wanneer de toegangsprocedure goed wordt uitgevoerd, moet dit steeds tot een juist besluit leiden: ondersteuning waar ondersteuning nodig is.

Als de cliënt het niet eens is met het besluit, kan de cliënt daartegen natuurlijk bezwaar maken en daarna eventueel in beroep gaan tegen de beslissing op zijn bezwaar. De rechter zal toetsen of de gemeente zich heeft gehouden aan de voorgeschreven procedures. Ook kijkt de rechter of het onderzoek naar de omstandigheden van cliënt goed is uitgevoerd. En of de ondersteuning een passende bijdrage levert aan de zelfredzaamheid of participatie van cliënt en hij of zij daardoor zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven.

De wet en deze verordening leggen veel bevoegdheden bij het college. De uitvoering hiervan gebeurt in de praktijk namens het college door deskundige consulenten, ambtenaren of bijvoorbeeld aanbieders.

Deze verordening kan niet los worden gezien van de Nadere regels Wmo en Jeugdwet en de Beleidsregels Wmo en Jeugdwet.

Artikelsgewijs
Hieronder worden de artikelen waar dat nodig is verder toegelicht.

Artikel 1. Definities
In artikel 1 staat een beperkt aantal definities. Veel definities staan namelijk al in de wet (in artikel 1.1.1) en gelden ook voor deze verordening. Voor de duidelijkheid staan hieronder een aantal belangrijke wettelijke definities:

- aanbieder: natuurlijke persoon of rechtspersoon die jegens het college gehouden is een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening te leveren;
- algemene voorziening: aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning;
- begeleiding: activiteiten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van de cliënt opdat hij zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven;

- cliënt: persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening of aan wie een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget is verstrekt of door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid;
- cliëntondersteuning: onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen;
- gebruikelijke hulp: hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten;
- maatschappelijke ondersteuning:

  1°. bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld,
  2°. ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psycho-sociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving,
  3°. bieden van beschermd wonen en opvang;
- maatwerkvoorziening: op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen:

  1°. ten behoeve van zelfredzaamheid, daaronder begrepen kortdurend verblijf in een instelling ter ontlasting van de mantelzorger, het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen,
  2°. ten behoeve van participatie, daaronder begrepen het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen en andere maatregelen,
  3°. ten behoeve van beschermd wonen en opvang;
- mantelzorg: hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen, opvang, jeugdhulp, het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en zorg en overige diensten als bedoeld in de Zorgverzekeringswet, die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie en niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep;
- participatie: deelnemen aan het maatschappelijke verkeer;
- persoonsgebonden budget: bedrag waaruit namens het college betalingen worden gedaan voor diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren, en die een cliënt van derden heeft betrokken;
- sociale netwerk: personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt;
- vertegenwoordiger: persoon of rechtspersoon die een cliënt vertegenwoordigt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake;
- voorziening: algemene voorziening of maatwerkvoorziening;

- zelfredzaamheid: in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden.

Ook de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kent een aantal definities die voor deze verordening van belang zijn. Zoals: ‘aanvraag’ (artikel 1:3 lid 3 Awb) en ‘beschikking’ (artikel 1:2 Awb).

Artikel 2. Melding
Dit artikel legt vast dat bij het college een melding kan worden gedaan en door wie. De melding is vormvrij en kan schriftelijk, elektronisch, mondeling of telefonisch bij het college of een door het college aangewezen organisatie worden gedaan (Incluzio 2022). De melding kan verder ‘door of namens de cliënt’ worden gedaan. Dit kan ruim worden opgevat. Naast de cliënt kan bijvoorbeeld diens vertegenwoordiger, mantelzorger, partner, familielid, buurman of andere betrokkene de melding doen.

Een persoon met een hulpvraag die vanuit een andere wet kan worden beantwoord, wordt direct en gericht doorverwezen. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan de Zorgverzekeringswet (hierna: Zvw), de Participatiewet en de Wet langdurige zorg (hierna: WLZ). Als een cliënt behoefte heeft aan ondersteuning bij het verhelderen van zijn ondersteuningsbehoefte, dan wordt de cliënt hierbij ondersteund.

In lid 2 is de verplichte ontvangstbevestiging vastgelegd (artikel 2.3.2 lid 1 van de wet). Registratie is ook belangrijk, omdat het onderzoek na een melding maximaal zes weken mag duren.

Het college moet ervoor zorgen dat er voor alle ingezetenen cliëntondersteuning beschikbaar is (artikel 2.2.4 lid 1 van de wet). De cliënt en zijn mantelzorger moeten voor het onderzoek gewezen worden op de mogelijkheid gebruik te maken van gratis cliëntondersteuning (artikel 2.3.2 lid 3 van de wet).

In lid 3 staat een uitzondering voor spoedeisende gevallen. Het college is verplicht in die gevallen een passende tijdelijke maatwerkvoorziening te verstrekken in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek dat volgt na de melding.

Als een cliënt zich direct ‘meldt’ bij de aanbieder van een algemene voorziening, dan voert deze een ‘lichte toets’ uit. Er wordt dan in ieder geval getoetst of iemand onder de Wmo-doelgroep valt, of de cliënt de eventuele eigen bijdrage voor de voorziening kan betalen en of bij de cliënt niet overduidelijk is dat de algemene voorziening niet passend is voor zijn of haar beperkingen. Bij een lichte toets kan bijvoorbeeld gedacht worden aan vragen over algemene eigenschappen, zoals of iemand een bewoner is van de gemeente of iemand een bepaalde leeftijd heeft. Als de aanbieder constateert dat meer onderzoek nodig is of de cliënt aangeeft dat de algemene voorziening niet passend is, verwijst de aanbieder de cliënt door naar de gemeente. Overigens geldt voor de algemene voorziening hulp bij het huishouden dat de 'lichte toets' door de gemeente zelf wordt uitgevoerd en dus niet door de aanbieder. Tenzij het college hierover in de toekomst anders besluit.

Artikel 3. Onderzoek
Voor een zorgvuldig te nemen besluit is het belangrijk dat alle relevante feiten en omstandigheden van de specifieke hulpvraag worden onderzocht. Daarbij is het van belang dat het onderzoek in samenspraak met de cliënt of diens vertegenwoordiger en waar mogelijk met de mantelzorger(s) wordt gedaan. Voor een zorgvuldig onderzoek is meestal persoonlijk contact nodig om een goed beeld van de cliënt en de thuissituatie te krijgen. Het ligt daarom ook voor de hand dat er één of meerdere gesprekken gevoerd worden met de cliënt of diens vertegenwoordiger en waar mogelijk met de mantelzorger(s).

De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft in een aantal uitspraken uiteengezet welke stappen de gemeente hierbij moet zetten (zie bijvoorbeeld ECLI:NL:CRVB:2018:819). Allereerst onderzoekt de consulent met de cliënt wat de hulpvraag is (stap 1). Daarna wordt vastgesteld welke problemen cliënt ondervindt bij de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie (stap 2). Als dit in kaart is gebracht, kan worden bepaald welke ondersteuning naar aard en omvang nodig is om een passende bijdrage te leveren aan de zelfredzaamheid of participatie (stap 3). Er wordt onderzocht wat de cliënt op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, algemeen gebruikelijke voorzieningen, algemene voorzieningen, mantelzorg of met hulp van zijn sociale netwerk kan doen om zijn zelfredzaamheid en participatie te handhaven of te verbeteren (stap 4). Zijn de problemen hiermee niet (helemaal) opgelost? Dan beoordeelt de consulent welke maatwerkvoorziening de beperkingen adequaat kan compenseren (stap 5).

Artikel 4. Verslag
Doordat de gemeente aan de cliënt een schriftelijk verslag van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt, wordt deze in staat gesteld een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening. Een verslag bevat geen volledige weergave van de gesprekken die tijdens het onderzoek zijn gevoerd. Alleen gegevens die noodzakelijk zijn voor het onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte van cliënt, zijn opgenomen. Een goede weergave hiervan maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen op een aanvraag. En het draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de cliënt. De weergave van de uitkomsten van het onderzoek kan verschillen. Zo kan het verslag bijvoorbeeld heel beperkt zijn als de cliënt vindt goed geholpen te zijn en de uitkomst is dat geen aanvraag van een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. Bij meer complexe onderzoeken zal een uitgebreidere weergave noodzakelijk zijn.
Als een persoonlijk plan is overhandigd, wordt dit ook opgenomen of toegevoegd aan het verslag. Het verslag is op zichzelf geen besluit. Dit betekent dat tegen het verslag geen bezwaar of beroep openstaat.

Artikel 5. Aanvraag
Een aanvraag kan niet worden gedaan voordat het onderzoek naar de melding is afgerond, tenzij dit niet binnen zes weken is gebeurd (artikel 2.3.2 lid 9 van de wet). Het college moet binnen twee weken na de ontvangst van de aanvraag een besluit nemen (artikel 2.3.5 lid 2 van de wet).

In lid 1 staat eerst dat een aanvraag door of namens een cliënt of diens gemachtigde of wettelijk vertegenwoordiger kan worden gedaan. Bij een wettelijk vertegenwoordiger gaat het bijvoorbeeld om een mentor of om een ouder of voogd bij een minderjarige. De formele eis van machtiging of vertegenwoordiging is gesteld, omdat het hier gaat om de formele aanvraag om een beschikking in de zin van de Awb.

Een aanvraag die niet is ingediend met gebruikmaking van een aanvraagformulier of in de vorm van een door de cliënt ondertekend verslag, kan het college buiten behandeling laten. Cliënt krijgt wel eerst de kans zijn aanvraag aan te vullen.

Artikel 6. Criteria voor een maatwerkvoorziening
In dit artikel zijn de algemene criteria beschreven die gelden om een maatwerkvoorziening te kunnen krijgen. Allereerst moet duidelijk zijn dat sprake is van beperkingen in de zelfredzaamheid en/of participatie. Daarnaast moet duidelijk zijn dat oplossingen die de cliënt zelf kan inzetten om zijn zelfredzaamheid en participatie te verbeteren, zoals eigen kracht, gebruikelijke hulp en algemeen gebruikelijke voorzieningen, niet toereikend zijn om de beperkingen te compenseren.

Het college verstrekt geen voorziening die al eerder is verstrekt als de cliënt verweten kan worden dat het middel verloren is gegaan, bijvoorbeeld door roekeloosheid of verwijtbare onoplettendheid (lid 4). Dus niet als de cliënt geen schuld treft. Hier speelt de eigen verantwoordelijkheid van de cliënt een rol. Als bijvoorbeeld in een woning een verstelbare keuken of een andere dure voorziening is aangebracht, heeft dit gevolgen voor de te verzekeren waarde van de opstal. Dit risico moet in de opstalverzekering gedekt worden. Als vervolgens brand uitbreekt en blijkt dat de woning onvoldoende verzekerd is, kan op dat moment geen beroep op de Wmo worden gedaan.

Voorzieningen die het college op grond van deze verordening verstrekt, moeten zowel adequaat als de goedkoopste voorziening zijn (lid 5). Met adequaat wordt bedoeld: volgens objectieve maatstaven nog toereikend. Eigenschappen die kostenverhogend werken zonder dat ze de voorziening meer adequaat maken, vergoedt het college niet. De bruikbaarheid van een voorziening wordt niet alleen door technische en functionele aspecten bepaald, maar is ook afhankelijk van de gebruiker. Ook is het denkbaar dat een product dat duurder is dan een vergelijkbaar product, langer meegaat en dus uiteindelijk goedkoper is. Voor het kwaliteitsniveau wordt aangesloten bij een verantwoord niveau, maar ook niet meer dan dat. Als de cliënt een adequate voorziening wil die duurder is dan de goedkoopst adequate voorziening, kan de cliënt eventueel kiezen voor een pgb en de extra kosten van de duurdere voorziening zelf te betalen.

Uit lid 7 volgt dat de te verstrekken maatwerkvoorziening voor vervoer voldoende passend is als deze de cliënt in staat stelt tot lokale verplaatsingen (zie CRvB 27-6-2018, ECLI:NL:CRVB:2018:1961 en CRvB 27-6-2018, ECLI:NL:CRVB:2018:1972). Het college hoeft dus geen rekening te houden met een bovenregionale vervoersbehoefte (CRvB 9-5-2018, ECLI:NL:CRVB:2018:1487). Het college mag volstaan met een voorziening of een combinatie van voorzieningen, waarmee een cliënt 1.500 kilometer per jaar kan reizen (CRvB 29-02-2012, ECLI:NL:CRVB:2012:BV7463, CRvB 06-06-2012, ECLI:NL:CRVB:2012:BW7705, Rechtbank Noord-Nederland 25-7-2018, ECLI:NL:RBNNE:2018:3496). Als de cliënt een hogere vervoersbehoefte heeft, dan is het aan de cliënt om dit aan de hand van concrete en verifieerbare gegevens aan te tonen.

Artikel 7. Weigeringsgronden
Dit artikel noemt de situaties waarin het college kan besluiten om geen maatwerkvoorziening te verstrekken. Enkele weigeringsgronden worden hieronder verder toegelicht.

Lid 1 onderdeel a
Uit de wet blijkt niet dat andere wetten voorliggend zijn of dat de aanspraak op een andere wettelijke regeling kan leiden tot een afwijzing van de Wmo aanvraag. Wel is in de wet geregeld dat de maatwerkvoorziening, als daartoe aanleiding bestaat, wordt afgestemd op andere wetten (artikel 2.3.5 lid 5 van de wet). Ook verstrekt het college alleen een maatwerkvoorziening als de cliënt niet op eigen kracht in staat is tot zelfredzaamheid en participatie of kan voorzien in de behoefte aan beschermd wonen of opvang (artikel 2.3.5. lid 3 en 4 van de wet).

Als cliënt een andere wettelijke regeling kan aanspreken, wordt dit gezien als een vorm van eigen kracht. Vandaar dat in deze bepaling expliciet is geregeld dat het college geen maatwerkvoorziening toekent als een andere wettelijke regeling in de ondersteuningsbehoefte kan voorzien.

Het college kan alleen rekening houden met een voorziening op grond van een andere wet (een voorliggende voorziening), als de cliënt daar echt aanspraak op heeft. Er is geen sprake van een voorliggende voorziening als de voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling is afgewezen of als vaststaat dat cliënt daarvoor niet in aanmerking komt (zie ook CRvB 03-08-2011, nr. 11/517 WMO en CRvB 19-04-2010, nr. 09/1082 WMO).

Lid 1 onderdeel d en e
Hier wordt gedoeld op de situatie dat de cliënt een voorziening realiseert of aankoopt en daarna pas een beroep op de gemeente doet. Als de voorziening is gerealiseerd voor de melding, dan bestaan er eigenlijk geen beperkingen meer die het college moet compenseren. Er wordt alleen een uitzondering gemaakt als er sprake was van een acute noodsituatie, waardoor cliënt niet in staat was om eerst contact te zoeken met de gemeente.
Is de voorziening na de melding, maar voor de aanvraag of het besluit daarop gerealiseerd, dan kan het college de voorziening weigeren als de noodzaak, adequaatheid en passendheid van die voorziening en de gemaakte kosten achteraf niet meer beoordeeld kan worden. Dat is alleen anders als van tevoren contact is gezocht en het college expliciet toestemming heeft gegeven voor de aankoop/realisering van de gevraagde voorziening.

Lid 1 onderdeel g
Van een cliënt mag verwacht worden dat hij bij verhuizingen of de aanschaf van voorzieningen rekening houdt met zijn beperkingen. Doet hij dat niet, dan kan het college een voorziening om die reden afwijzen. Bijvoorbeeld als een cliënt gaat verhuizen en het door zijn medische situatie op dat moment voorzienbaar is dat hij beperkingen gaat ondervinden bij het normale gebruik van de woning. Deze bepaling biedt dan een grond om geen voorziening toe te kennen.
Er mag niet van een cliënt gevraagd worden dat hij reserveert of andere maatregelen treft om te voorkomen dat toekomstige onzekere gebeurtenissen in zijn gezondheidstoestand door het ouder worden, leiden tot een beroep op de Wmo (CRvB 22-08-2018, ECLI:NL:CRVB:2018:2603).

Lid 2 onderdeel b
Het college kan alleen een maatwerkvoorziening toekennen als deze langdurig noodzakelijk is. Wat langdurig noodzakelijk is, is afhankelijk van de concrete situatie. Het kan gaan om twee maanden, bijvoorbeeld bij mensen in een terminaal ziektestadium. Het kan ook gaan om

veertig jaar, in situaties waarin de beperking bijvoorbeeld aangeboren is en stabiel van aard is. Kenmerkend is in beide situaties dat de ondervonden beperking, naar de stand van de medische wetenschap, op het moment van de aanvraag onomkeerbaar is. Er is dus geen verbetering te verwachten in de situatie van de cliënt. Hierbij is de prognose dus van groot belang. Zegt de prognose dat de cliënt na enige tijd zonder de benodigde hulpmiddelen of aanpassingen kan functioneren, dan mag het college meestal van een kortdurende noodzaak uitgaan. Bij een wisselend beeld, met periodes van verbetering en terugval, kan meestal uitgegaan worden van een langdurige noodzaak. De medisch adviseur speelt een belangrijke rol bij de vraag of er een langdurige noodzaak is voor de betreffende voorziening.
Voor langere tijd betekent in ieder geval dat als vaststaat dat de beperkingen tijdelijk zijn, bijvoorbeeld door een ongeluk, geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt. Cliënt kan dan meestal een beroep doen op hulpmiddelen via de zorgverzekeraar in het kader van de Zorgverzekeringswet. Waar precies de grens ligt tussen kortdurend en langdurig verschilt per situatie.
Het is, afhankelijk van de situatie, wel mogelijk om kortdurend huishoudelijke ondersteuning of begeleiding in te zetten.

Lid 3 onderdeel a
Deze afwijzingsgrond is bedoeld voor situaties waarin gebruikte materialen voor problemen zorgen. Of als de ondervonden problemen komen door achterstallig onderhoud of doordat de woning niet voldoet aan de geldende wettelijke eisen. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt als de cliënt goede pogingen heeft ondernomen om de gebreken door de verhuurder weg te laten nemen.

Lid 3 onderdeel b
Op basis van deze bepaling hoeft het college geen woningen aan te passen aan de beperkingen van een tijdelijk verblijvende bewoner. Wel moet de gemeente in deze situaties voldoen aan haar compensatieplicht. Dit kan door het bieden van een alternatieve oplossing, zoals een verhuiskostenvergoeding. Het categorisch uitsluiten van aanpassingen in woonruimten die niet geschikt zijn voor permanente bewoning, is toegestaan volgens rechtbankuitspraken (ECLI:NL:RBARN:2008:BH0126 en ECLI:NL:RBROE:2010:BM6304).

Lid 3 onderdeel c
Als er in de verlaten woning geen problemen werden ervaren, is de verhuizing naar de nieuwe woning kennelijk de oorzaak van de problemen. Cliënt is dan dus verhuisd naar een ongeschikte woning. Niet de ondervonden beperking, maar de verhuizing naar een niet geschikte woning is dan de belangrijkste oorzaak van de ondervonden problemen. Deze bepaling is vooral van toepassing op situaties de cliënt verhuist zonder specifieke reden. Er wordt een uitzondering gemaakt als er een belangrijke reden voor de verhuizing is. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een verhuizing vanwege samenwoning, huwelijk of het accepteren van werk in een andere regio. De beoordeling of er een belangrijke reden is, is afhankelijk van een afweging van alle belangrijke feiten en omstandigheden. Bij een belangrijke reden kan er alleen een voorziening worden toegekend, als cliënt in redelijkheid niet zelf voor een oplossing had kunnen zorgen (zie ook ECLI:NL:CRVB:2012:BW6810).

Lid 3 onderdeel d
Als een cliënt verhuist, moet hij zoeken naar een zo geschikt mogelijke woning. Het is niet de bedoeling dat cliënt een ongeschikte woning kiest en vervolgens de rekening voor

aanpassingen bij de gemeente indient. Voor de toepassing van deze weigeringsgrond is het belangrijk dat de gemeente zicht heeft op de aangepaste of eenvoudig aan te passen woningvoorraad. Daarnaast moet de gemeente inwoners goed informeren over de gang van zaken bij dit soort verhuizingen. Alleen dan kan worden gemotiveerd dat cliënt wel/niet is verhuist naar de meest geschikte woning. De bewijslast keert om als cliënt al is verhuist en dan pas contact met de gemeente opneemt over mogelijke aanpassingen. Het is dan aan de cliënt om aan de hand van controleerbare gegevens aannemelijk te maken dat er geen geschikte woning beschikbaar was (zie ook ECLI:NL:CRVB:2019:2951).

Artikel 8 Advisering
Het college moet zorgvuldig onderzoek doen. Soms zal hiervoor specifieke deskundigheid nodig zijn en mag een specifiek deskundig oordeel en advies niet ontbreken. Denk bijvoorbeeld aan een medisch of ergonomisch advies. Het college moet ervoor zorgen dat die deskundigheid gewaarborgd is. Ook als er verschil van mening tussen het college en de cliënt bestaat over de medische beperkingen in de zelfredzaamheid en participatie, is door een medisch deskundig adviseur noodzakelijk.

Artikel 9 inhoud beschikking
De cliënt moet op basis van de beschikking die hij ontvangt de informatie krijgen die nodig is om zijn rechtspositie te bepalen en te begrijpen. Hiervoor is nodig dat de beschikking de cliënt goed en volledig informeert. In dit artikel staat wat in ieder geval in de beschikking moet worden opgenomen.

Artikel 10 Ppb-plan
Wanneer een client in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening en de ondersteuning zelf wenst in te kopen met een pgb, stelt de cliënt hier een pgb-plan voor op. In de Nadere regels staat aan welke eisen dit plan moet voldoen.

Artikel 11. Regels voor pgb
De wet noemt in artikel 2.3.6. een aantal criteria om in aanmerking te kunnen komen voor een pgb. Het college toetst of aan deze criteria is voldaan. Daarbij maakt het college gebruik van het in artikel 10 genoemde budgetplan. Van belang is dat een pgb alleen wordt verstrekt als de cliënt dit gemotiveerd vraagt (zie artikel 2.3.6 lid 2 onderdeel b van de wet).

In lid 2 zijn een aantal kostenposten genoemd die niet uit het pgb gefinancierd mogen worden. Het pgb is namelijk alleen bedoeld voor financiering van de noodzakelijke voorziening.

Artikel 12. Hoogte pgb
In dit artikel staat hoe het college de hoogte van een pgb vaststelt (zoals verplicht op basis van artikel 2.1.3 lid 2 onderdeel b van de wet). Een op basis van deze berekeningswijze vastgesteld budget moet de cliënt in staat stellen de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren van derden te betrekken (artikel 2.3.6 lid 1 van de wet). Daarbij geldt dat het college een pgb kan weigeren voor zover de kosten hiervan hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening in natura (artikel 2.3.6 lid 5 onderdeel a van de wet).

Met de berekeningswijze in deze verordening wordt de hoogte van een pgb voor een groot deel bepaald door wat het de gemeente zou kosten als het de betreffende

maatwerkvoorziening in natura zou verstrekken. Als in een individueel geval aantoonbaar is dat de berekeningswijze leidt tot een pgb-hoogte waarmee de cliënt niet in staat is de benodigde maatschappelijke ondersteuning van derden te betrekken, wordt er in dat geval van de tarieven afgeweken (lid 9). Als op basis van het pgb-plan vaststaat dat de benodigde voorziening voor een lager tarief kan worden ingekocht, wordt het tarief juist naar beneden vastgesteld (lid 8).

Voor zzp'ers (lid 5) wordt een lager tarief gehanteerd dan voor een instelling (lid 4), vanwege de lagere overheadkosten.

Ook voor hulp uit het sociale netwerk kan de gemeente in de verordening voorwaarden stellen aan het tarief (artikel 2.3.6 lid 4 van de wet). Bij hulp uit het sociale netwerk kan sprake zijn van een arbeidsovereenkomst of een overeenkomst van opdracht. Voor beide type overeenkomsten geldt sinds 1 januari 2018 de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (Wml). In lid 6 is dan ook geregeld dat het informeel pgb-tarief wordt vastgesteld op het wettelijk minimumloon. De cliënt kan daarmee altijd aan zijn arbeidsrechtelijke verplichtingen voldoen.

Informele hulp bij hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen is minder goed denkbaar. Als ook hiervoor een pgb wordt aangevraagd, is voor het college van belang dat gewaarborgd is dat de in te kopen voorziening veilig, doeltreffend en cliëntgericht wordt verstrekt (artikel 2.3.6 lid 2 onderdeel c van de wet). Hierbij weegt het college mee of de voorziening in redelijkheid geschikt is voor het doel waarvoor het pgb wordt verstrekt (artikel 2.3.6 lid 3 van de wet).

In lid 7 is een tarief opgenomen voor niet-professionele hulp door een hulpverlener die niet uit het sociale netwerk van de cliënt komt. Denk bijvoorbeeld aan een buurtgenoot waar de cliënt verder geen sociale relatie mee heeft. Het college vindt het terecht hier een lager tarief voor te hanteren, dan voor een hulpverlener die wel gediplomeerd is voor de hulp. Door het tarief gelijk te stellen aan het wettelijk minimumloon, kan de cliënt altijd aan zijn arbeidsrechtelijke verplichtingen voldoen.

Artikel 13 Financiële tegemoetkoming
Een financiële tegemoetkoming is een geldbedrag dat een cliënt krijgt als tegemoetkoming in de kosten die gemaakt worden om een voorziening aan te schaffen of hulp te organiseren. De financiële tegemoetkoming hoeft niet kostendekkend te zijn, maar moet wel in de buurt komen van de daadwerkelijk gemaakte kosten. Het college hanteert een financiële tegemoetkoming voor de kosten voor verhuizing en herinrichting. De exacte hoogte hiervan is vooraf lastig bepalen. Een financiële tegemoetkoming is voor deze voorziening dan ook een geschikt instrument.

Artikel 14 Abonnementstarief voor maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen
Het college mag van cliënten een bijdrage in de kosten vragen voor maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen. In dit en het volgende artikel zijn de regels over deze bijdrage in de kosten opgenomen.

Lid 1
Hierin is vastgelegd dat een eigen bijdrage verschuldigd is zolang er gebruik wordt gemaakt van de voorziening. Hier wordt mee bedoeld dat een eigen bijdrage verschuldigd is gedurende de tijd dat een cliënt 'in zorg' gemeld staat bij de aanbieder. De eigen bijdrage is niet langer meer verschuldigd op het moment dat de gemeente een 'einde zorg' bericht heeft ontvangen van de aanbieder.

Lid 2
Het college kan ook voor het gebruik van een algemene voorziening (behalve voor cliëntondersteuning) een bijdrage in de kosten van de gebruiker vragen. Als de gemeente dit wenst, dan moet dit in de verordening worden geregeld. In dit artikel staat alleen de algemene voorziening waarvoor het abonnementstarief van € 19,- per maand geldt. Uit de wet volgt dat het abonnementstarief verplicht is voor algemene voorzieningen waarbij een duurzame hulpverleningsrelatie wordt aangegaan tussen de cliënt en de hulpverlener. Bij een duurzame hulpverleningsrelatie gaat het in belangrijke mate om persoonlijke hulpverlening, is arbeid verreweg de grootste kostencomponent, is de continuïteit van de band tussen cliënt en hulpverlener belangrijk voor de ondersteuning van de cliënt en wordt er langdurig gebruik gemaakt van de voorziening. Bij de algemene voorziening Hulp bij het huishouden is sprake van een duurzame hulpverleningsrelatie en heeft de gemeente ervoor gekozen het abonnementstarief te hanteren.

Lid 3
Voor maatwerkvoorzieningen in natura en pgb's en voor bij verordening aangewezen algemene voorzieningen geldt het abonnementstarief van in totaal maximaal € 19,00 per maand. Het CAK stelt de eigen bijdrage vast en int deze.

Lid 4
Op grond van de wet en het uitvoeringsbesluit is er voor een rolstoel en kindvoorzieningen met uitzondering van woningaanpassingen geen bijdrage verschuldigd. De gemeente heeft daarnaast besloten ook voor een voorziening in de verhuis- en herinrichtingskosten en voor bemoeizorg geen bijdrage te vragen.

Lid 5
Vervoer kan op grond van het uitvoeringsbesluit worden uitgezonderd van het abonnementstarief. In dit artikel is dit geregeld voor collectief vervoer. Reden voor deze uitzondering is dat er bij deze vorm van vervoer per rit lage prijzen worden gevraagd en het gebruik in veel gevallen incidenteel is. Er is daarom een afzonderlijke bepaling opgenomen over de hoogte van de bijdrage in de kosten voor het vervoer.

Lid 6 t/m 9
Sinds de invoering van het abonnementstarief, hoeft er niet meer voor alle voorzieningen gecontroleerd te worden of de bijdrage de kostprijs te boven gaat. In lid 6 is geregeld voor welke voorzieningen deze controle nog wel geldt. In lid 7, lid 8 en lid 9 is uitgelegd hoe de kostprijs tot stand komt.

Lid 10
Aan jeugdigen tot 18 jaar kan alleen een bijdrage in de kosten worden opgelegd voor een

woningaanpassing. Voorwaarde voor het kunnen vragen van deze bijdrage, is dat dit door de gemeenteraad in de verordening is bepaald.

Artikel 15. Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning
De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen ligt bij de gemeente en de aanbieders. De gemeente moet in de verordening regelen welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, waaronder eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten (artikel 2.1.3 lid 2 onderdeel c van de wet). Deze bepaling geeft hier uitvoering aan. In lid 1 staan een aantal voor de hand liggende kwaliteitseisen. Het in lid 3 genoemde jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek is verplicht op grond van artikel 2.5.1 lid 1 van de wet.

Artikel 16. Meldingsregeling calamiteiten en geweld
In artikel 3.4 lid 1 van de wet is bepaald dat de aanbieder bij de toezichthoudend ambtenaar, direct melding doet van iedere calamiteit en geweld bij de verstrekking van een voorziening. In artikel 6.1 van de wet staat dat het college personen aanwijst die toezicht houden op de naleving van de wet.
In aanvulling hierop regelt dit artikel dat er door het college een regeling wordt opgesteld over het doen van meldingen en dat de toezichthoudend ambtenaar deze meldingen onderzoekt en het college adviseert over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.

Artikel 17 Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet
Om niet-gebruik, misbruik en oneigenlijk gebruik van een maatwerkvoorziening in natura of een pgb te voorkomen is het allereerst van belang dat de cliënt op de hoogte is van zijn rechten en plichten. Op basis van dit artikel wordt de cliënt hier op een begrijpelijke manier over geïnformeerd.
Een cliënt moet het college informeren over veranderingen die van invloed kunnen zijn op de toegekende voorziening.
Het college heeft ook daarnaast de mogelijkheid om periodiek te onderzoeken of er aanleiding is om de beslissing om een maatwerkvoorziening in natura of een pgb te verstrekken te heroverwegen (artikel 2.3.9 van de wet). Als hier aanleiding toe is, kan het college op grond van artikel 2.3.10 van de wet de beslissing vervolgens herzien of intrekken. Als het college een beslissing intrekt omdat de cliënt opzettelijk onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid, dan kan het college overgaan tot het vorderen van geldswaarde van de ten onrechte ontvangen maatwerkvoorziening in natura of pgb (artikel 2.4.1 lid 1 van de wet).

Het vierde lid is een 'kan'-bepaling. Een pgb wordt verstrekt met de bedoeling dat men daarmee een voorziening treft. Als drie maanden na de beslissing tot het verstrekken van het pgb nog geen voorziening is getroffen, kan het college de toekenning van het pgb geheel of gedeeltelijk in te trekken. Deze bepaling is te zien als een verbijzondering van de bepaling in lid 3 onderdeel f (dat ook voor maatwerkvoorzieningen in natura geldt).

Op basis van lid 7 is het mogelijk om de SVB te verzoeken om betalingen uit het pgb tijdelijk op te schorten, bijvoorbeeld in situaties waarbij de cliënt tijdelijk in het ziekenhuis is opgenomen

of voor langere tijd in het buitenland verblijft. De voorziening hoeft dan niet direct te worden beëindigd, maar kan tijdelijk worden stop gezet.

Artikel 18. Onderzoek naar kwaliteit en recht- en doelmatigheid maatwerkvoorzieningen en pgb's

Het college moet periodiek onderzoeken of er aanleiding is om een besluit tot verstrekking van een maatwerkvoorziening te heroverwegen (artikel 2.3.9 van de wet). Soms bestaat er ook twijfel over de kwaliteit, doelmatigheid en rechtmatigheid van geleverde ondersteuning. Op basis van dit artikel moet het college ook periodiek onderzoeken of de verstrekte maatwerkvoorzieningen in natura en pgb's worden gebruikt of besteed voor het doel waarvoor ze zijn verstrekt, of de besteding op een rechtmatige manier gebeurt en of de geleverde ondersteuning van goede kwaliteit is. Er kan onderzoek worden gedaan naar het handelen van een cliënt, maar ook naar de aanbieder. Het onderzoek kan bijvoorbeeld bestaan uit dossieronderzoek, bezoek aan de cliënt, bezoek aan de locatie waar de cliënt ondersteuning krijgt en gesprekken met de aanbieder.

Artikel 19. Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Mantelzorgers van cliënten in de gemeente komen in aanmerking voor een jaarlijkse blijk van waardering (artikel 2.1.6 van de wet). Een cliënt is een persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening, maatwerkvoorziening of pgb, of door of namens wie een melding is gedaan (artikel 1.1.1 van de wet). Het gaat dus ook om mantelzorgers van cliënten die een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning hebben gemeld, ook al is daar geen Wmo voorziening uitgekomen. Verder is de woonplaats van de cliënt bepalend. Het kan dus ook gaan om mantelzorgers die in andere gemeenten wonen.

Artikel 20 Tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen

Deze bepaling is een uitwerking van artikel 2.1.7 van de wet. Daarin staat dat bij verordening kan worden bepaald dat door het college aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen die daardoor aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming wordt verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie.

De tegemoetkoming kan op aanvraag kan verstrekt. De beslissing op een dergelijke aanvraag is een (subsidie)beschikking. De bepalingen in de Awb, onder andere over bezwaar en beroep en subsidies, zijn hierop van toepassing.

Verstrekking van de tegemoetkoming is mogelijk voor kosten voor medisch afval en voor een maaltijdservice. Een tegemoetkoming is alleen mogelijk voor ingezetenen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen en een minimuminkomen (aan te tonen met de Gelrepas). Het college heeft de verstrekking van de tegemoetkoming in de meerkosten uitgewerkt in de nadere regels.

Artikel 21 verhouding prijs en kwaliteit levering dienst door derden

Voor een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan, moet de gemeente in de verordening hierover regel stellen (artikel 2.6.6 lid 1 van de wet). In artikel 5.4 van het uitvoeringsbesluit is uitgewerkt wat hierin van de gemeente wordt verwacht. Doel is dat een vaste of reële prijs wordt vastgesteld voor diensten die derden verlenen in opdracht van het college. In dit artikel is dit uitgewerkt.

Artikel 22 Jeugdwet en artikel 23 Participatiewet
Het college vindt goede samenhang en integrale dienstverlening belangrijk. Dit artikel regelt de afstemming tussen de dienstverlening op basis van de Wmo met de Jeugdwet en met de Participatiewet.

Artikel 24. Klachtregeling
De cliënt kan ontevreden zijn over het gedrag van een gemeenteambtenaar, bijvoorbeeld over de wijze waarop een gesprek is gevoerd of een gebrek aan deskundigheid. Daarvoor staat de klachtenprocedure van de gemeente open. In de Awb staan regels over hoe het college moet omgaan met klachten tegen hem of zijn medewerkers (titel 9.1 Awb).
Lid 2 gaat over de afhandeling van klachten door aanbieders. De gemeente is verplicht in de verordening te bepalen voor welke voorzieningen een klachtenregeling voor zorgaanbieder is vereist (artikel 2.1.3 lid 2 onderdeel e van de wet). Het ligt voor de hand dat cliënten die zich benadeeld voelen zo veel mogelijk deze klacht eerst bij de betreffende aanbieder indienen. Zij moeten erop kunnen vertrouwen dat de aanbieder de klacht snel in behandeling neemt en de klacht ook snel afhandelt. Als de afhandeling niet naar wens is, staat de weg naar de gemeente voor het indienen van de klacht open.

Artikel 25. Medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning
In de verordening moet staan voor welke voorzieningen een regeling vereist is voor medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder die voor de gebruikers van belang zijn (artikel 2.1.3 lid 2 onderdeel f van de wet). Dit is uitgewerkt in lid 1. In lid 2 staan een aantal instrumenten die het college kan inzetten om te zorgen dat de verplichting tot medezeggenschap door aanbieders goed wordt uitgevoerd.

Artikel 26. Betrekken van ingezetenen bij het beleid
Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 2.1.3 lid 3 van de wet. Daarin staat dat in de verordening wordt bepaald hoe ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van de wet. Met lid 3 wordt het aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven.

Artikel 27. Evaluatie
Geen verdere toelichting nodig.

Artikel 28. Hardheidsclausule
In bijzondere gevallen kan het college in het voordeel van de cliënt afwijken van de bepalingen van deze verordening. Afwijken van de in de wet zelf genoemde bepalingen kan niet.
Voor toepassing van de hardheidsclausule wordt zo nodig advies ingewonnen. Afwijken kan alleen maar in het voordeel, en nooit in het nadeel van de betrokken cliënt. Verder is met nadruk gemeld: in bijzondere gevallen. Het gebruik maken van de hardheidsclausule is een uitzondering en geen regel. Het college moet dan ook duidelijk aangeven waarom in een bepaalde situatie van de verordening wordt afgeweken. Dan is ook duidelijk waarom dat in andere situaties niet gebeurt.

Artikel 29. Intrekking oude verordening en overgangsrecht
Geen verdere toelichting nodig.
Artikel 30. Inwerkingtreding en citeertitel
Geen verdere toelichting nodig.